

Õiguskantsler

Tarmo Tammiste
Narva Linnavalitsus
narvalv@narva.ee

Teie 29.02.2016 nr 1.15/1567-2

Meie 21.03.2016 nr 7-5/160198/1601210

Noore ja tema vanaema suhtluse toetamine

Austatud linnapea

Teile teadaolevalt kontrollisin Narva linna Sotsiaalabiameti tegevuse vastavust põhiõiguste ja – vabaduste tagamise põhimõttele ning hea halduse tavale [] ja tema vanaema suhte toetamisel ja nende suhtlemise korraldamisel. Tänan Teid selgituste eest.

Narva linna Sotsiaalabiamet ei teinud kõike võimalikku toetamaks noore ja vanaema suhtlemist noore parimaid huve arvestaval viisil. Sellega rikkus amet kuni 31.12.2015 kehtinud [sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 25 lõikest 6 ning alates 01.01.2016 kehtiva [lastekaitse seaduse](#) (LasteKS) § 34 lõikest 2 tulenevat kohustust osutada vajadusel abi perest eraldatud lapsele ja tema perele ning võimaluse korral säilitada ja toetada nende vahelisi suhteid.

Soovitan Narva linna Sotsiaalabiametil edaspidi noormehe ja vanaemaga tihemini arutada ja ühiselt kokku leppida, kuidas nad võiksid kohtuda nõnda, et suhtlus teeniks noore parimaid huve.

Narva linnal kui noormehe eestkostjal on [perekonnaseadusest](#) tulenevalt õigus määrata lapse viibimiskoht ja kolmandad isikud, kellega laps võib suhelda. Mõistetavad on ka põhjendused, miks sotsiaalabiamet ei ole alati lubanud noormehel vanaema juurde minna – neil kordadel, kui amet andis noormehele loa vanaema juurde minna, oli tema tegelik viibimiskoht teadmata, ta ei jõudnud tagasi asenduskodusse kokkulepitud ajal ning vanaema ei vastanud asenduskodu ja omavalitsuse telefonikõnedele.

Samas peab linn arvestama oma hoolekandeliste ülesannetega perest eraldatud lapse ja tema pere suhtes, mis varem tulenesid SHS-st ja nüüd tulenevad LasteKS-st. Kuni 31.12.2015 kehtinud SHS § 25 lg 6 järgi oli omavalitsusel kohustus osutada vajadusel abi perekonnale, kellelt laps on ära võetud, et aidata luua eeldusi lapse tagasipöördumiseks perekonda. Alates 01.01.2016 kehtiva LasteKS § 34 lg 2 järgi on omavalitsus kohustatud võimaluse korral säilitama ja toetama perekonnast eemal viibiva lapse ja tema perekonna vahelisi suhteid.

Antud juhul oli noormees pea sünnist saati vanaema hoole ja eestkoste all ning kohus eraldas ta vanaemast ja vabastas vanaema eestkostja ülesannetest alles poolteist aastat tagasi. Kuigi kohtu hinnangul ei saanud vanaema hakkama eestkostja ülesannetega, mistõttu jäi noormees kasvatusliku järelevalveta, peab linn sellegipoolest arvestama vanaema olulisust noormehe elus. Noormehe ja tema vanaema vahel on nende endi kinnitusel lähedane suhe. Vanaema korduvad

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

taotlused lubada noormehel teda külastada ning noormehe korduvad omavolilised lahkumised asenduskodust, et külastada oma vanaema näitavad, et noor ja vanaema soovivad omavahel suhelda. Seega on praegusel juhul vanaema see inimene, kelle suhteid lapsega linn SHS ja LasteKS järgi peab toetama.

Eraldi küsimus on, kuidas korraldada suhtlemist nõnda, et see oleks noormehe parimates huvides, kuna lõppastmes vastutab tema igakülgse heaolu eest Narva linn eestkostjana. Arusaadav on sotsiaalabi ameti soov vältida seda, et noormees jääks vanaema külastades mitmeks ööpäevaks kadunuks ja täiskasvanute järelevalveta. Kui Narva linna hinnangul ei ole noore huvides ööbida oma vanaema juures Narva linnas, sest vanaema ei suuda noormehe üle järelevalvet teostada, siis oleks asjakohane toetada noormehe ja vanaema kohtumisi mujal, sh asenduskodus, nagu olete ka ise välja pakkunud. Asenduskodu on oma selgituste kohaselt hüvitanud noore transpordikulusid või oma transpordiga viinud noort vanaema juurde Narva. Kui vanaema asenduskodusse jõudmise ainsaks takistuseks on transpordivõimaluste puudumine, siis oleks linnal võimalik vanaema näiteks transpordi korraldamise või sõidukulude hüvitamisega toetada.

On juhtumikorralduse põhjalikkuse ja leidlikkuse küsimus, kuidas saavutada noore ja vanaemaga kokkuleppeid, millest kõik osapooled suudavad kinni pidada. See eeldaks tihedamaid vahetuid kohtumisi ja arupidamisi lastekaitsetöötaja, noormehe, vanaema ja asenduskodu osavõtul. Amet võiks samuti soosida noormehe ja tema eestkostja ülesandeid täitva lastekaitsetöötaja usalduslikku kontakti, et noor oleks valmis jagama oma eestkostjaga muresid, mis tal nt asenduskodus on tekkinud. Ses osas on ametil võimalik senisest rohkem ära teha. Juhtumikorralduse dokumentidest ei nähtu, et lisaks telefonivestlustele kohtuks lastekaitsetöötaja lapsega regulaarselt ka isiklikult.

Kui Teile tundub, et kõigile osapooltele sobiv ja tulemuslik koostöö on antud asjas raskendatud ja lahendust on keeruline leida, siis on võimalik pöörduda Sotsiaalkindlustusameti (SKA) [lastekaitse üksuse](#) poole, kelle ülesanne tulenevalt LasteKS § 15 lg 2 punktist 3 on rakendada kohaliku omavalitsuse üksuse taotluse alusel lapsi ja peresid toetavaid riiklikke meetmeid, sh abistada lastekaitse juhtumite lahendamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise